

25 år med selvbestemt abort i Norge

metadata, citation and similar papers at core.ac.uk

brought to you by

provided by Statistics Norway's Open Research R

Lov om selvbestemt abort ble vedtatt 30. mai 1978 og trådte i kraft året etter. Motstanderne av loven fryktet økte aborttall. 25 år etter at loven ble vedtatt, er aborttallene nedadgående. Dette gjelder spesielt blant tenåringsjenter, hvor dagens abortrate er 30 prosent lavere enn for 25 år siden.

Åsne Vigran og
Trude Lappegård

Abort er lite fremme i samfunnsdebatten i dag. Mange av dagens unge kvinner husker lite av kampen som foregikk på 1970-tallet, og de fleste anser selvbestemt abort som en selvfølgelighet. Det er imidlertid ikke mer enn 25 år siden norske kvinner fikk rett til selvbestemt abort. Mange motstandere av loven var da redd abort skulle bli en lettvinnt løsning for kvinner som ikke ønsket barn. Synkende abortrater tyder på at dette ikke er tilfelle. Hvis en skal oppsummere utviklingen i disse årene, vil et viktig stikkord være *stabilitet*. Den generelle trenden er at det har skjedd små endringer i abortratene. Når en går bak den totale abortraten har det imidlertid skjedd til dels store endringer i de ulike aldersgruppene. Det har også skjedd endringer i forholdet mellom hvem som velger abort, og hvem som velger å føde barn blant de som blir gravide.

I denne artikkelen skal vi se nærmere på utviklingen av abort i Norge og resten av Norden. Vi skal også se på hvilke grupper som tar abort i dag, og hva som kjennetegner disse.

Utviklingen de siste 25 årene

I løpet av 2002 ble det utført 13 500 aborter blant norske kvinner i fruktbar alder, eller omtrent 12,6 aborter pr. 1 000 kvinner i alderen 15-49 år. Dette er det laveste registrerte antall aborter siden lov om selvbestemt abort trådte i kraft i 1979, og representerer en nedgang på mer enn 20 prosent. Denne nedgangen må likevel ses i sammenheng med tallet på kvinner i fruktbar alder. Omtrent halvparten av nedgangen skyldes endringer i alderssammensetningen blant kvinner 15-49 år. Det var flere kvinner i aldersklassene med høy fruktbarhet i 2002, enn det var i 1979.

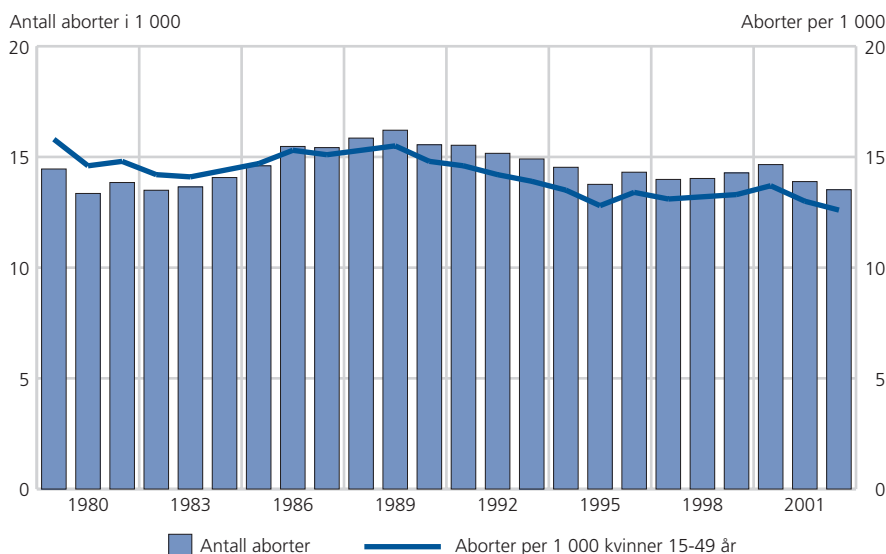
Svangerskapsavbrudd

Lov om selvbestemt abort ble vedtatt og trådte i kraft i 1979. Kvinner har etter innføringen av loven rett til selvbestemt svangerskapsavbrudd innen 12. svangerskapsuke. Det kan også søkes om avbrudd etter 12. uke. Disse sakene blir avgjort i nemnd, og ved avslag, i klagenemnd.

Statistisk sentralbyrå (SSB) mottar løpende kopi av alle meldinger om svangerskapsavbrudd fra sykehusene som foretar svangerskapsavbrudd. Årlig mottas mellom 14 000 og 15 000 meldinger. Meldingen er en del av et skjema som sykehuset fyller ut når kvinner søker om svangerskapsavbrudd. Meldingen som SSB mottar har opplysninger om kvinnens trygdekommune, behandlingsfylke, sivilstatus, alder, yrkessituasjon, tidligere svangerskap, svangerskapsavbrudd og fødsler, samt forhold knyttet til selve svangerskapsavbruddet. Meldingene inneholder ingen opplysninger som kan identifisere enkeltindivider. I statistikken brukes betegnelsen svangerskapsavbrudd om disse inngrepene. Abort er en annen betegnelse for svangerskapsavbrudd. I denne artikkelen har vi valgt å bruke betegnelsen abort, hvor vi kun ser på framprovosert abort (ikke spontanaborter).

Åsne Vigran er rådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for helsestatistikk (asne.vigran@ssb.no).

Trude Lappegård er forsker i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for demografi og levekårsforskning (trude.lappegard@ssb.no).

Figur 1. Antall aborter og aborter pr. 1 000 kvinner 15-49 år. 1979-2002¹

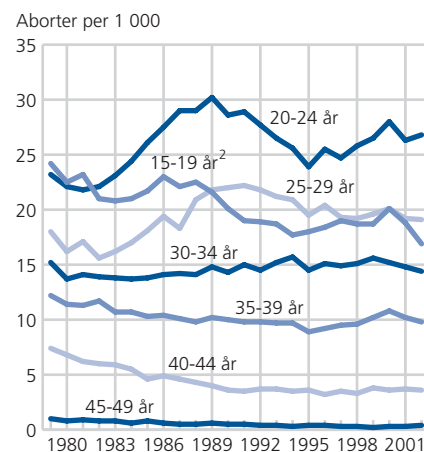
¹ Oppgaver for Finnmark for 4. kvartal 2002 mangler, totaltallet er derfor beregnet.
Kilde: Svangerskapsavbrudd.

Figur 1 viser utviklingen i totalt antall aborter og antall aborter pr. 1 000 kvinner i fruktbar alder siden innføringen av lov om selvbestemt abort. Figuren viser at det har vært noe bevegelse både i aborttallene og abortratene de siste 25 årene. Gjennom hele 1980-tallet økte tallet på aborter. Det høyeste antallet utførte aborter ble registrert i 1989, deretter har antallet gått langsomt nedover. Også abortratene viste en svakt økende tendens fra 1980 fram til 1989, men har siden gått ned. Utviklingen på 1990-tallet og inn i nytt årtusen har, med unntak for enkelte år, vist en jevn nedgang, både i det totale aborttallet og sett i forhold til abortratene. Det totale antallet aborter som utføres hvert år, er likevel forbausende stabilt. Differansen i antall mellom toppåret 1989 og bunnåret 2002 er i underkant av 2 700. Sammenligner man abortraten for landet som helhet, er differansen mellom høyeste og laveste rate 3,2. Det stabile nivået av aborter i Norge i årene med selvbestemt abort, kan være en indikasjon på at abort alltid vil være nødvendig for en del kvinner. Kvinner i ulike aldre vil imidlertid ha ulike grunner for sine valg. Hvilken livsfase kvinnen er i vil antagelig ha stor betydning for om hun velger å gjennomføre et svangerskap eller ikke.

Gjentatte aborter er ikke svært utbredt. Av dem som tok abort i 2001 var det 34,1 prosent som hadde gjennomgått en eller flere aborter tidligere. Dette er noe høyere enn for drøye 10 år siden (i 1989 var andelen 28,9 prosent). Av dem som hadde tatt abort tidligere, var det 70 prosent som kun hadde gjennomført en abort tidligere.

Flest aborter blant de yngste

Figur 2 viser utviklingen i abortrater etter kvinnens alder. Abortratene er lavest i de eldste aldersgruppene og høyest i de yngste aldersgruppene. Blant kvinner over 40 år har abortraten gjennom de siste 25 årene vært relativt lav, men likevel konstant synkende. En forklaring på at kvinner tar abort såpass sent i livet kan være mulighetene for fosterskader. En annen

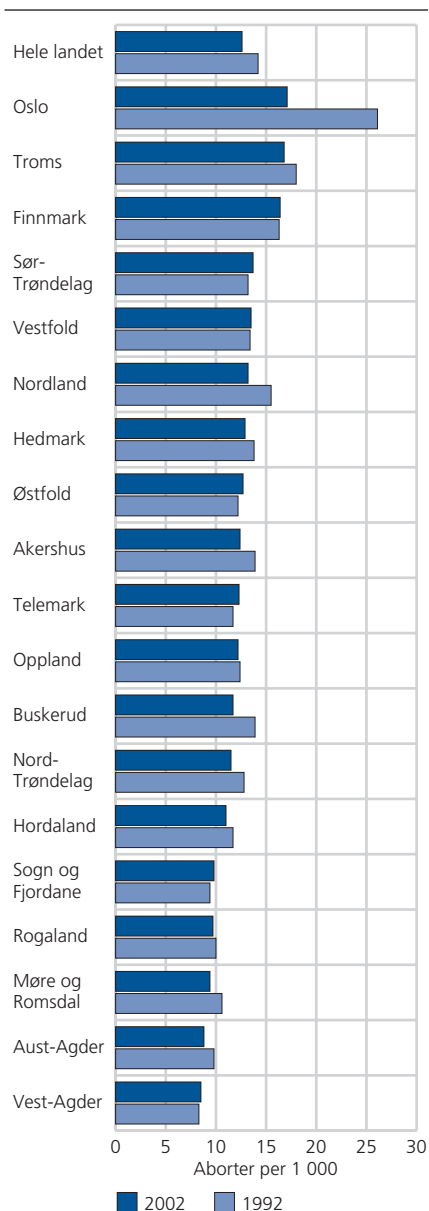
Figur 2. Aborter pr. 1 000 kvinner i ulike aldersgrupper. 1979-2002¹

¹ For 1994 og 1995 finnes bare tall for svangerskapsavbrudd etter kvinnens fødselsår. Svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner i 5-års aldersgrupper er derfor beregnet ved interpolasjon mellom fødselsår.

² Svangerskapsavbrudd blant kvinner i alder under 20 år per 1 000 kvinner 15-19 år.

Kilde: Svangerskapsavbrudd.

Figur 3. Aborter pr. 1 000 kvinner 15-49 år, etter kvinnens bostedsfylke. 1992 og 2002¹

¹ Oppgavene for Finnmark, 4. kvartal 2002 mangler. I tabellene for 2002 er årstallene for Finnmark beregnet på grunnlag av registrerte tall for 1.-3. kvartal og beregnede tall for 4. kvartal basert på erfaringer fra tidligere år.

Kilde: Svangerskapsavbrudd.

forklaring kan være sviktende prevensjon, og at de allerede har fått de barna de ønsker. Prevensjonsmetodens sikkerhet har betydning for uplanlagte svangerskap, og har på denne måten betydning for antall svangerskapsavbrudd (St.Meld. 16:1995-96).

Blant kvinner i 30-årene har abortraten vært svært stabil. Blant kvinnene mellom 30-34 år har abortraten vært om lag 15 pr. 1 000 kvinner gjennom hele 25-årsperioden. Blant kvinnene mellom 35-39 år har abortraten ligget nokså jevnt rundt 10 pr. 1 000 kvinner.

For kvinner i 20-årene har utviklingen vært noe annerledes enn for de over 30 år. På slutten av 1970 årene gikk abortratene ned, for deretter å øke gjennom 1980-tallet. Ratene har nå beveget seg nedover igjen, men ligger ganske stabilt på et noe høyere nivå enn først på 1980-tallet. At abortratene for denne aldersgruppen ligger høyere enn for 20 år siden, må ses i sammenheng med endringene i familiemønsteret. Flere kvinner utsetter familielivet til de er ferdig med utdanningen. Mange ønsker dermed ikke å gjennomføre et svangerskap før de har etablert seg i arbeidslivet etter utdanning (Lappegård 2000).

Fortsatt store regionale forskjeller

Selv om aborthyppigheten gjennomgående har sunket siden slutten av 1980-tallet, er det fortsatt store variasjoner i aborthyppighet fylkene imellom. I 2002 lå Oslo på topp med 17,1 aborter pr. 1 000 kvinner i alderen 15-49 år, med Vest-Agder i den andre enden av skalaen med 8,5 aborter pr. 1 000 kvinner i samme alder. Oslo har, med unntak av enkelte år, hatt den høyeste aborthyppigheten siden slutten av 1980-tallet. Tett bak følger Finnmark og de andre nordligste fylkene. Den laveste aborthyppigheten finner vi alle år i Agder-fylkene og på Vestlandet. Abortraten i Vest-Agder lå i 2002 om lag 32 prosent under gjennomsnittet for landet, som var 12,6. Dersom man sammenligner tall for fylkene for 1992 og 2002, ser man at forskjellene fylkene imellom viser samme tendens i 1992 som i 2002. Felles er at andelen aborter gjennomgående er noe lavere i 2002 enn i 1992, med unntak av enkelte av fylkene der hyppigheten hele tiden har vært lav.

Det kan være flere forklaringer på forskjellen i aborthyppighet mellom fylkene. Ulike holdninger til familiedannelse og seksualitet kan bidra til de forskjellene vi ser. I ulike deler av landet er det kulturforskjeller i tradisjoner knyttet til tidlig giftermål, og kirkens plass i lokalsamfunnet vil antagelig også spille en sentral rolle. I kystfylkene i sør og vest hvor aborthyppigheten er lavest, har familiemønsteret vært mer tradisjonelt, og vi finner også generelt høyere fruktbarhet enn i andre fylker. Nord i landet finner vi imidlertid både høy aborthyppighet og høy fruktbarhet.

Abort eller fødsel?

Når kvinner blir gravide, står de overfor valget om de skal beholde barnet eller ta abort. I løpet av de 25 årene Norge har hatt selvbestemt abort, har rundt hvert femte svangerskap endt i en abort. Dette bildet har vært svært stabilt. Når vi ser på utviklingen i de ulike aldersgruppene, har det skjedd flere interessante endringer.

Færrest svangerskap ender i abort i aldersgruppene 25-29 år og 30-34 år. At andelen har vært lav i hele perioden i disse aldersgruppene, er ikke overraskende, siden dette er de aldersgruppene hvor fruktbarhetsnivået er høyest.

Andelen svangerskap som ender i abort i aldersgruppen 35-39 år, har gått ned, og nivået er i dag under gjennomsnittet for alle kvinnene. Det utsatte fruktbarhetsmønsteret gjør at flere kvinner i denne aldersgruppen fortsatt ikke har fått de barna de ønsker seg.

Mens det for kvinner over 25 år har vært en nedgang i andelen svangerskap som ender i abort, har det i de yngste aldersgruppene vært en økning. Det er imidlertid stor forskjell i nivået mellom aldersgruppene 15-19 år og 20-24 år. For kvinner tidlig i 20-årene ender tre av ti svangerskap i abort, mens over seks av ti svangerskap ender i abort blant tenåringsjentene. For tenåringsjentene er det altså flere svangerskap som ender i abort enn i en fødsel. At det er en økning i andelen svangerskap som ender i abort i de yngste aldersgruppene, må også ses i sammenheng med endringer i fruktbarhetsmønsteret hvor stadig flere venter lenger før de får sitt første barn.

Aborter blant tenåringer på vei ned

Ifølge undersøkelser som er gjort av NOVA i 2003 og tidligere, har gjennomsnittlig seksuell debutalder blant ungdom gått noe ned de siste 10 årene. Jenters debutalder er nå 16,7 år, en nedgang på om lag ett år sammenlignet med en tilsvarende undersøkelse gjort for 10 år siden (NOVA 2003). Samtidig som tenåringsjenter blir seksuelt aktive tidligere, er tenåringsmødre et stadig sjeldnere syn. I 1982 ble 22 av 1 000 kvinner i alderen 15-19 år mødre. 20 år senere er det samme tallet nede i 10. Også abortraten blant tenåringer er synkende (se figur 2). I 1982 var abortraten blant tenåringer 21,0, mens den i 2002 var sunket til 16,9. Det ser altså ut til at fødselsraten for tenåringer har gått kraftigere ned enn abortraten i de siste 20 årene. Selv om aborthyppigheten har gått ned, er det som vi så over flere som velger abort når de blir gravide. Det har altså blitt mer vanlig at svangerskap ender med abort når man blir uønsket gravid som tenåring.

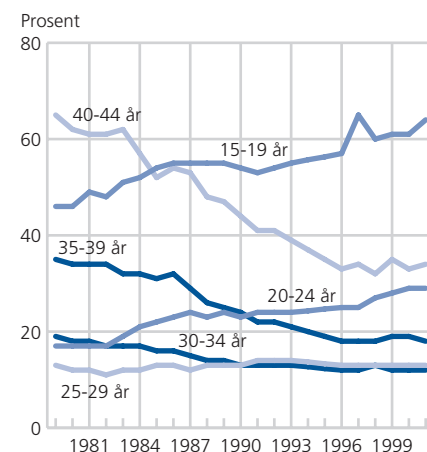
Den synkende andelen tenåringsmødre kan ses både som et utslag av økt opplysning, og som et resultat av økt bruk av prevensjonsmidler. Målgruppen for handlingsplanen som ble satt i gang i 1995 var ungdom og voksne i alderen 13-25 år. En rekke opplysningstiltak i forhold til prevensjonsbruk ble satt i gang, rettet både mot den enkelte og mot utsatte grupper. I 1985 brukte 164 av 1 000 kvinner mellom 15 og 44 år p-piller. I 2001 var det samme tallet økt til 237. Det finnes ikke tall for hvem som bruker p-piller, men en kan anta at brukerfrekvensen er høyest blant yngre kvinner som ikke har barn.

Aborthyppigheten blant tenåringer ser ut til å være synkende for de fleste fylker hvis man betrakter utviklingen de siste fire årene. Det er i Oslo og de tre nordligste fylkene at flest tenåringer tar abort sett i forhold til antall jenter i alderen 15-19 år.

Jenter i 20-årene

Situasjonen for jenter i 20-årene er annerledes enn for tenåringer. Flere av dem lever i parforhold og flere er seksuelt aktive. De er i en fase av livet hvor de fullfører utdanning, etablerer seg på arbeidsmarkedet og må ta viktige avgjørelser om parforhold, familiedanning og forelderskap (Knudsen mfl. 2003). Kvinner i 20-årene er den gruppen som andelsmessig får utført flest aborter, både i forhold til det totale antall utførte aborter og som andel av kvinner i samme alder. I overkant av 26 pr. 1 000 i alderen 20-24 år

Figur 4. Andel aborter av alle svangerskap¹ i ulike aldersgrupper. 1979-2001²

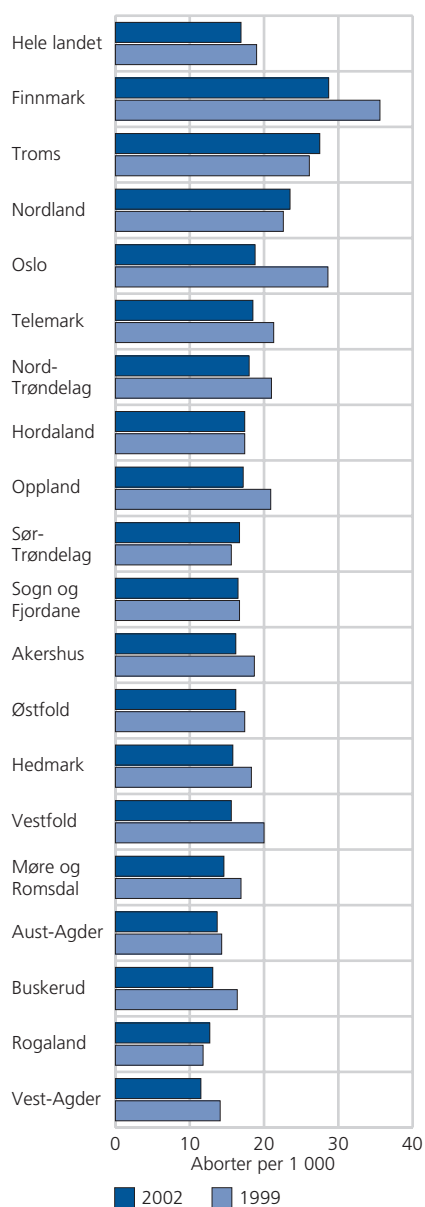

¹ Svangerskap er her summen av antall fødte pluss antall svangerskapsavbrudd.

² For 1994 og 1995 finnes bare opplysninger om kvinnens fødselsår. Antall aborter innen hver aldersgruppe kan derfor ikke oppgis.

Kilde: Svangerskapsavbrudd.

Figur 5. Aborter blant tenåringer -19 år pr. 1 000 kvinner 15-19 år, etter bostedsfylke. 1999 og 2002¹

¹ Oppgavene for Finnmark, 4. kvartal 2002 mangler. I tabellene for 2002 er årstallene for Finnmark beregnet på grunnlag av registrerte tall for 1.-3. kvartal og beregnede tall for 4. kvartal basert på erfaringer fra tidligere år. Kilde: Svangerskapsavbrudd.

gjennomgikk en abort i 2002. Blant dem som var mellom 25-29 var det samme tallet under 20 pr. 1 000.

Familiemønsteret har endret seg, og andelen jenter som får barn tidlig i 20-årene har gått kraftig ned i løpet av de siste 25 årene. For 25 år siden hadde nærmere 60 prosent av alle jenter fått barn da de fylte 25 år. I dag er det kun litt over 30 prosent som har det. Den tendensen vi ser ellers i samfunnet, nemlig at kvinner under 30 år utsetter etablering, ser også ut til å speiles i aborthyppigheten.

En liberalisering av lov om svangerskapsavbrudd ble innført i alle de nordiske landene i løpet av 1970-tallet. Abortraten har, med unntak av Island, gått ned i alle landene etter at loven ble innført. De nordiske landene er gode eksempler på at enklere tilgang til abort ikke har ført til økte abortrater. Samtidig med liberaliseringen av abortloven ble det iverksatt tiltak for å forebygge uønsket graviditet, det ble innført obligatorisk seksualundervisning i skolen og det ble iverksatt tiltak for å forbedre tilgangen til prevensjon (Knudsen mfl. 2003).

Hvorfor velger kvinner abort?

I 1989 fant man den høyeste aborthyppigheten blant kvinner mellom 20-24 år med 30,2 avbrudd pr. 1 000 kvinner (Kristiansen 1991). Fortsatt har kvinner i denne aldersgruppen den høyeste hyppigheten, men nivået er over 10 prosent lavere. Også for de øvrige aldersgruppene under 30 år viser tallene en nedgang i hyppighet, mens nedgangen for gruppene over 30 år er langt mindre. Nær to tredjedeler av dem som fikk utført abort, var under 30 år. Blant de aller yngste har hyppigheten av abort gått ned med over 20 prosent siden 1989.

Hvorvidt en gravid kvinne velger å føde barnet eller velger å få utført en abort, vil ha sammenheng med flere faktorer som kan ha ulik betydning. Dette kan for eksempel være sivilstatus, forholdet til barnets far, utdannings- eller yrkessituasjon, økonomiske forhold, hvorvidt man har barn fra før og ønsker ett til, kvinnens alder og kvinnens og barnets helse. I tillegg vil kvinnens holdning til abort som en mulig løsning også spille en vesentlig rolle. I det følgende skal vi se nærmere på noen av de nevnte faktorene. Det er viktig å understreke at flere ulike årsaker antagelig spiller inn i de fleste tilfeller, alt etter kvinnens alder. En antagelse er at kvinner over 30 år hovedsakelig tar abort fordi de har de barna de ønsker seg. En annen antagelse er at de yngre kvinnene tar abort fordi de er i en livssituasjon hvor de ennå ikke ønsker barn.

Kvinnens sivilstatus

Av de som fikk utført abort i 2002, var i overkant av 20 prosent gift, 23 prosent var samboende, mens 54 prosent var enslige. Denne sammensetningen av sivilstatus blant kvinner som tar abort har i liten grad endret seg siden slutten av 1980-tallet. I 1989 var to av ti kvinner gift, mens litt mer enn en av ti kvinner var samboende (Kristiansen 1991), nå er mer enn to av ti samboende. I løpet av 1990-tallet ser det altså ut til at flere kvinner som tar abort, lever i samliv. Dette må ses i sammenheng med kvinnens alder. Hvis vi sammenligner alderssammensetningen blant dem som fikk utført abort i 1979 med tilsvarende tall for 2002, viser den at de som fikk utført abort i 2002 var noe eldre enn tilsvarende i 1979.

Flere barnløse tar abort

Blant de 13 800 kvinnene som fikk utført abort i 2001 var litt under halvparten barnløse, 20 prosent hadde ett barn, mens 30 prosent hadde to eller flere barn. Figur 7 viser at det er en klar sammenheng mellom kvinnens alder og hvor mange barn de har når de tar abort. Andelen barnløse er høyest blant de yngste kvinnene. Blant kvinnene som var over 30 år var et klart mindretall av de abortsøkende barnløse. I 1979 var 42 prosent av de abortsøkende barnløse (St.meld. 16:1995-96). Andelen som var barnløse ved første abort har altså økt med i overkant av 16 prosent. Økningen i andelen barnløse blant de abortsøkende kan skyldes endringene i familiemønsteret, som gjør at flere venter lenger før de får sitt første barn.

Årsakene til at kvinner velger å ta abort, kan være mange. Vi skal i det følgende se på sammenhengen mellom kvinnes sivilstatus og hvorvidt de har barn fra før. I figur 8 ser vi at andelen som har barn fra før er høyest blant dem som er gift og lavest blant de enslige. Kun en av ti av de gifte er barnløse, mens 6 av 10 av de enslige er barnløse.

Det er et noe ulikt mønster blant gifte og samboende kvinner. For det første er det en høyere andel barnløse blant de samboende som tar abort enn blant de gifte. For det andre er det en lavere andel ettbarnsmødre blant de gifte som tar abort enn blant de samboende. Majoriteten av de samboende som tar abort har med andre ord ingen eller ett barn, mens majoriteten blant de gifte enten har to eller flere barn. Dette må ses i sammenheng med at de samboende gjennomgående er yngre enn de gifte. Mange velger også å leve i samboerskap en stund før de gifter seg. De gifte vil dermed ha kommet lengre i sin familieetablering enn de samboende. De kan også i større grad ha fått de barna de ønsker seg, og velger abort framfor ett barn til, kanskje både av økonomiske og helsemessige årsaker.

Mange samboende vil i større grad fortsatt være under utdanning, og dermed ikke være etablert i arbeidsmarkedet, og ønsker å utsette tidspunktet for når de får barn.

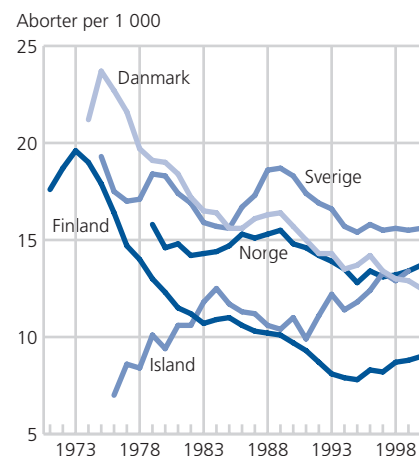
Yrkesaktivitet eller skolegang som årsak til abort

Figur 9 viser at mer enn halvparten av alle kvinnene arbeidet, enten heltid eller deltid, på tidspunktet da aborten ble utført. Jo høyere alder, jo flere i arbeid. Vi har tidligere i denne artikkelen antydnet at en av årsakene til at de yngste kvinnene tar abort, er at de er under utdanning og at de dermed ønsker å utsette tidspunktet for når de får barn. I denne figuren ser vi at i aldersgruppen 20-24 år er faktisk mer enn en tredjedel av kvinnene i arbeid på heltid. Skolegang eller studier er ikke alene avgjørende for at kvinner velger abort. Samtidig er det slik at en del kvinner tidlig i 20-årene ikke har en stabil tilknytning til arbeidslivet og at en del veksler mellom arbeidsliv og studier i en periode. Dette kan medføre at en graviditet ikke passer, verken tidsmessig eller økonomisk.

25 år med selvbestemt abort

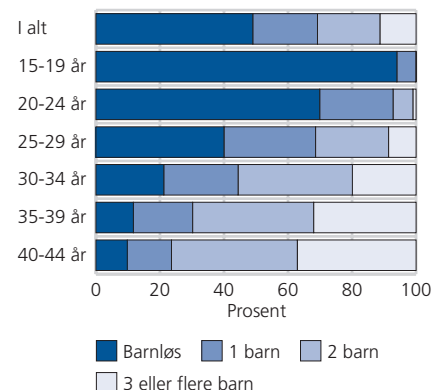
I denne artikkelen har vi sett nærmere på utviklingen i abort i de 25 årene Norge har hatt selvbestemt abort. Selv om det har vært noen bølger opp og ned, har aborthyppigheten vært svært stabil så lenge loven har vært gjeldende. I gjennomsnitt tok rundt 13 kvinner av en gruppe på 1 000 kvinner i alderen 15-49 år abort, og hvert femte påbegynte svangerskap endte i

Figur 6. Aborter pr. 1 000 kvinner 15-49 år i nordiske land. 1971-2000

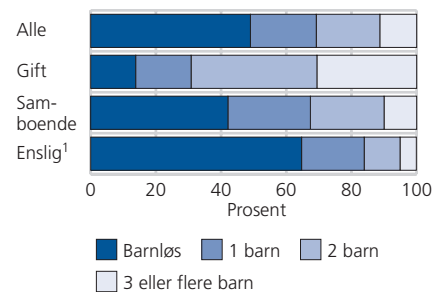
Kilde: Svangerskapsavbrudd.

Figur 7. Aborter, etter kvinnens alder og barn fra før. 2001

Kilde: Svangerskapsavbrudd.

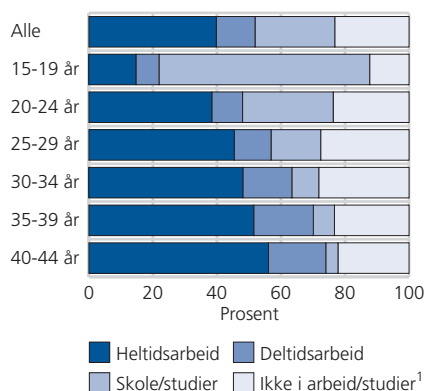
Figur 8. Aborter, etter kvinnens sivilstatus og barn fra før. 2001

¹ Kategorien enslig inneholder personer registrert som ugift/enslig, skilt/separert, enke og annet.

Kilde: Svangerskapsavbrudd.

Figur 9. Aborter, etter kvinnens alder og hovedaktivitet. 2001

¹ Sammensatt av kategoriene: Hjemmearbeid, permittert/arbeidsledig, ufør, sykmeldt og annet.
Kilde: Svangerskapsavbrudd.

Referanser

Knudsen, L. mfl. (2003): Induced abortion in the Nordic countries: Special emphasis on young women. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica* 2003;82: 257-268

Kristiansen, Jan Erik (1991): Økende abort-hyppighet? *Samfunnsspeilet*, 1, 1991.

Lappegård, Trude (2000): Sex, men ikke barn. *Samfunnsspeilet*, 6, 2000.

NOVA (2003): Ung i Norge 2002, www.nova.no/fou/unginorge2002.htm#Resultater

St.meld. nr 16 (1995-96): *Om erfaringer med lov om svangerskapsavbrudd mv.*

abort. Bak disse tallene har det skjedd endringer i de ulike aldersgruppene – endringer som i hovedsak må ses i sammenheng med endringer i fruktbarhetsmønsteret.

Årsaken til at en kvinne velger abort er sammensatt og kompleks, og må ses i sammenheng med hvilken livsfase hun befinner seg i. En antagelse var at kvinner over 30 år i hovedsak tar abort fordi de har de barna de ønsker seg, og en annen antagelse var at yngre kvinner tar abort fordi de er i en livssituasjon hvor de ikke ønsker seg barn.

De yngre kvinnene som tar abort er i større grad barnløse enn de eldre kvinnene, og det er en høyere andel barnløse blant enslige. Mange av de unge som tar abort er også under utdanning. Mye tyder på at muligheten for abort for de unge kvinnene også brukes som et middel for å utsette tidspunktet for når de skal etablere familie med barn. Majoriteten av kvinnene over 30 år har to eller flere barn, og er yrkesaktive. For denne gruppen er det mye som tyder på at muligheten for abort også brukes som et middel for å bestemme det antall barn de ønsker seg.

Hvorvidt en skal ta abort eller ikke, er ingen enkel avgjørelse. De aller fleste som tar abort gjør da også dette kun én gang. Uønsket svangerskap og kvinners fruktbarhetsatferd er to sider av samme sak. Fra et samfunnsperspektiv ønsker vi at norske kvinner skal få barn, men vi ønsker også at de skal få barn når de ønsker at de skal komme. Uønsket svangerskap er et helseproblem, og det er en viktig målsetting at antallet er så lavt som mulig. Redusert aborthyppighet blant tenåringsjenter er et godt eksempel på at tiltak rettet mot bestemte grupper er vellykket.

Det stabile nivået av aborthyppigheten i de 25 årene Norge har hatt selvbestemt abort, tyder på at det er et behov for mulighet for abort, uavhengig av endringer i holdninger til abort og seksualitet, og tilgang til prevensjon.